

Sygn. akt II CSK 136/16

POSTANOWIENIE

Dnia 7 października 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Karol Weitz

w sprawie z powództwa M. K.

przeciwko P. B. i E. B.

o uzgodnienie treści księgi wieczystej i wydanie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 7 października 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w P.

z dnia 20 maja 2014 r., sygn. akt II Ca (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. oddala wniosek pozwanych o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być wobec tego osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej od wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 20 maja 2014 r. Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca wskazała na oczywistą zasadność skargi oraz na występowanie w sprawie ośmiu istotnych zagadnień prawnych.

Po pierwsze, jak zostało wyjaśnione w judykaturze Sądu Najwyższego, oczywista zasadność skargi kasacyjnej oznacza, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka w szczególności istnieje wtedy, gdy bez wątplenia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają wniesiony środek zaskarżenia. Pamiętać przy tym trzeba, że oczywiste jest to, co jest widoczne bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Skarżący musi zatem wykazać, że wyrok zapadł z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym państwie, widocznym na pierwszy rzut oka, bez konieczności przeprowadzenia bardziej szczegółowej analizy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2008 r., III CSK 110/08, nie publ.). Bliższa analiza

uzasadnienia wniosku nie pozwala na stwierdzenie, że skarga kasacyjna w niniejszej sprawie jest – w powyższym rozumieniu – oczywiście uzasadniona.

Po drugie, zgodnie z utrwalonym poglądem orzecznictwa, przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej (por. postanowienia z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151).

Żadna z kwestii wskazanych w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie odpowiada jednak tak rozumianej przesłance istotnego zagadnienia prawnego. W pierwszej kolejności należy zauważyć, że formułując te problemy skarżąca w żadnym wypadku nie wskazała jakichkolwiek konkretnych wątpliwości interpretacyjnych, które mogłyby rodzić się na tle tych kwestii. Jej argumentacja ograniczyła się jedynie do przedstawienia problemów zaczerpniętych z okoliczności sprawy i dotychczasowego przebiegu postępowania – następnie zaś, do wskazania własnego stanowiska. Nie pozwala to stwierdzić, w jakim zakresie wskazane przez siebie problemy uznaje ona za wątpliwe i wymagające wykładni Sądu Najwyższego. Co więcej, jej wywód sugeruje przeciwną konkluzję – że wskazane kwestie są jednoznaczne i nie wymagają szerszych wyjaśnień. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej w tym zakresie odpowiada więc raczej przesłance oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (która jednak, jak mowa wyżej, nie występuje w sprawie), niż istotnego zagadnienia prawnego.

Abstrahując od szczegółowej argumentacji przedstawionej przez skarżącą, wskazane problemy także same w sobie nie mogą odpowiadać przesłance istotnego zagadnienia prawnego. W przeważającej mierze zostały one sformułowane w sposób zbyt kazuistyczny, by możliwe było sformułowanie na ich tle przez Sąd Najwyższy ogólnego poglądu, mającego szersze znaczenie dla rozwoju porządku prawnego.

W większości odnoszą się one do regulacji prawnych przyznających sądowi w postępowaniu cywilnym możliwość dyskrecjonalnego decydowania o przebiegu lub wynikach postępowania rozpoznawczego. W ten sposób sformułowane zostały kwestie wskazane w punktach 4 - 8. Wyjaśnienie ich przez Sąd Najwyższy musiałoby z istoty rzeczy opierać się na odniesieniu do konkretnych okoliczności sprawy, mogąc służyć co najwyżej do rozpoznania skargi kasacyjnej, w której problemy te sformułowano. Nie mogłyby one natomiast stać się podstawą do wyrażenia bardziej zasadniczych poglądów, mających istotne znaczenie także z punktu widzenia innych spraw – co pozwoliłoby na zrealizowanie publicznych celów skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia.

Zbyt kazuistycznie sformułowane zostały także problemy wskazane w punktach 2 i 3, odnoszące się do zakresu wiarygodności dowodu z dokumentu urzędowego. Także one opierają się na próbie sformułowania ogólnej reguły w odniesieniu do problemu, który ze swojej istoty zakłada dokonanie przez sąd dyskrecjonalnych ustaleń na tle konkretnych okoliczności faktycznych. Określenie znaczenia dowodu z dokumentu urzędowego na podstawie art. 244 k.p.c., do którego odnoszą się obie wskazane kwestie, z założenia musi zostać dokonane ostatecznie na gruncie konkretnych okoliczności sprawy. Przepis ten wprowadza jedynie domniemanie prawdziwości, które może zostać obalone nie tylko w wyniku bezpośrednich twierdzeń strony postępowania, lecz także przez sąd, dokonujący oceny dowodów na tle całokształtu materiału zgromadzonego w sprawie. Ostatnia z tych sytuacji miała miejsce na tle zaskarżonego orzeczenia, w którego uzasadnieniu Sąd drugiej instancji wskazał na sprzeczność dwóch dokumentów urzędowych – dochodząc do wniosku, że brak jest podstaw do stosowania domniemania z art. 244 k.p.c. Problem ten nie budzi żadnych istotnych wątpliwości, które mogłyby stanowić podstawę przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może także uzasadniać kwestia wskazana w punkcie 8. Skarżąca wskazała w jej ramach na konieczność wyjaśnienia, czy naruszenie przez stronę terminu wyznaczonego przez sąd na podstawie art. 207 § 3 k.p.c. (w brzmieniu obowiązującym do 3 maja 2012 r.) „wpływa na reguły dowodowe regulowane art. 6 k.c.” – konstatując, że w sytuacji takiej dochodzi do przeniesienia ciężaru dowodu na stronę, która nie dotrzymała

terminu. W takim kształcie kwestia ta pozostaje jednak zbyt ogólna i niekonkretna, by mogła stanowić istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. W szczególności trudno ustalić, w jakim sensie uchybienie terminowi z art. 207 § 3 k.p.c. miałoby powodować zmianę reguł dowodzenia wskazanych w art. 6 k.c. Podczas gdy ostatni z tych przepisów wskazuje, która ze stron postępowania ma obowiązek wskazania dowodów na poparcie określonego twierdzenia, pierwszy z nich pozwala na administrowanie przez sąd sposobem dowodzenia – upoważniając go do wyznaczania terminów do przedstawienia twierdzeń i dowodów. Jeżeli, w opinii skarżącej, między obiema regulacjami zachodzą istotne powiązania, powinna była ona sprecyzować jego mechanizm i ramy – w obecnym ujęciu kwestia ta pozostaje całkowicie niejasna.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Ze względu na treść odpowiedzi na skargę kasacyjną, w której nie przedstawiono żadnej poważnej argumentacji mającej uzasadniać odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania, w sprawie brak było podstaw do zasądzenia od powódki na rzecz pozwanych kosztów postępowania kasacyjnego.